

พระราชกฤษฎีกา

พระราชทานอภัยโทษ

พ.ศ. ๒๕๓๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

เป็นปีที่ ๔๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ นับเป็นโอกาสสำคัญ สมควรพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องราชทัณฑ์ เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดี อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กับมาตรา ๒๖๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๓ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๓๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ผู้ต้องกักขัง” หมายความว่า ผู้ต้องโทษกักขังแทนโทษจำคุกหรือผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับ ที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

“นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า ผู้ซึ่งในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับเป็นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือนักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร

“กำหนดโทษ” หมายความว่า กำหนดโทษซึ่งศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษาและระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเมื่อคดีถึงที่สุด

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

หรือกำหนดโทษตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษ หรือกำหนดโทษดังกล่าวที่ได้ลดโทษลงแล้ว โดยการได้รับพระราชทานอภัยโทษ หรือโดยเหตุอื่น ถ้ามี

“ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก” หมายความว่า ต้องโทษเพราะถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี โดยมีได้ถูกศาลพิพากษาให้เพิ่มโทษฐานกระทำความผิดอีกตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๔ ผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ต้องมีตัวอยู่ในความควบคุมของทางราชการ หรือถูกกักขังไว้ในสถานที่หรือที่อาศัยที่ศาลหรือทางราชการกำหนด ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับติดต่อกันไปจนถึงวันที่ศาลออกหมายปล่อยหรือลดโทษ หรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งปล่อยหรือลดโทษตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๕ ผู้ต้องกักขังให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไป

มาตรา ๖ ภายใต้งบกับมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐ นักโทษเด็ดขาดดังต่อไปนี้ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไป

(๑) ผู้ต้องโทษจำคุก ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ซึ่งมีโทษจำคุกตามกำหนดโทษที่จะต้องได้รับ

ต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๒) ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นคนพิการโดยตาบอดทั้งสองข้าง มือหรือเท้าด้วนทั้งสองข้าง หรือเป็นคนทุพพลภาพมีลักษณะอื่น เห็นได้ชัด ซึ่งในกรณีหลังนี้แพทย์ของทางราชการไม่น้อยกว่าสอง คนได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่สามารถประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพได้ตลอดชีวิต

(ข) เป็นคนเจ็บป่วยด้วยวัณโรคระยะอันตราย โรคเรื้อน โรคไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็ง หรือโรคจิต ซึ่งทางการแพทย์เห็นว่า ได้ทำการรักษามาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และแพทย์ของทางราชการไม่น้อยกว่าสองคนได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่สามารถจะรักษาในเรือนจำให้หายได้ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(ค) เป็นหญิงซึ่งแพทย์ของทางราชการตรวจรับรองว่ามีครรภ์ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี มีโทษจำคุกตามกำหนดโทษที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

(ง) เป็นหญิงซึ่งต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(จ) เป็นคนมีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหรือทะเบียนราษฎรของเรือนจำในกรณีไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ต่ำกว่าหกสิบปี บริบูรณ์ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(ฉ) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และมีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือทะเบียนราษฎรของเรือนจำ ในกรณีไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(ช) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และโทษตามกำหนดโทษไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี จำคุกรวมกันไม่เกินหนึ่งปี

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

(ข) เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม และไม่
ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี โทษจำคุกตามกำหนด
โทษที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินสองปีนับแต่วันที่
พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๓) ผู้ได้รับพักการลงโทษตามกฎหมายว่าด้วย
ราชทัณฑ์หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร หรือได้รับการปล่อย
ตัวคุมประพฤติเนื่องจากการได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามกฎหมาย
ว่าด้วยราชทัณฑ์ ซึ่งมีได้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขแห่งการพักการลงโทษ
หรือเงื่อนไขการคุมประพฤติจากการได้ลดวันต้องโทษจำคุก

มาตรา ๗ นักโทษเด็ดขาดซึ่งมิได้รับพระราชทานอภัยโทษ
ปล่อยตัวไปตามมาตรา ๖ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ
แต่เพียงกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษ
จำคุกตลอดชีวิต

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้ลดลงเป็น
โทษจำคุกห้าสิบปี โดยให้นับแต่วันที่ต้องรับโทษ เว้นแต่กรณีที่
ต้องนับโทษต่อจากคดีอื่นให้นับโทษต่อจากคดีอื่นนั้น

(๓) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดโทษ
จากกำหนดโทษตามลำดับชั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วย
ราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

ชั้นเยี่ยม	๑ ใน ๒
ชั้นดีมาก	๑ ใน ๓
ชั้นดี	๑ ใน ๔
ชั้นกลาง	๑ ใน ๕
ชั้นเลว	๑ ใน ๖
ชั้นเลวมาก	๑ ใน ๗

(๔) ผู้ต้องโทษจำคุกเพราะความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และไม่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่มีคดีอื่น ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดีที่ต้องรับหรือจะต้องรับโทษจำคุกอยู่ด้วยให้ลดโทษจากกำหนดโทษลง ๒ ใน ๓

มาตรา ๘ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไม่ว่าจะได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษตามมาตรา ๗ ด้วยหรือไม่ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษลงเป็นพิเศษอีกหนึ่งปี

มาตรา ๙ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยฝิ่น และกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และต้องโทษ

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

จำคุกตั้งแต่แปดปีขึ้นไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษา และ
ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเมื่อคดีถึงที่สุด หรือที่ได้กำหนดไว้ตาม
คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ
เฉพาะตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

มาตรา ๑๐ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระ
ราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๕ ใช้บังคับ ใน
ลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ
เฉพาะตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

(๑) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร
อาณัติกร และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร
จักร ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ความผิดตามมาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๑๘
มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๓๖
วรรคสอง มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๒๓๗ ทวิ มาตรา ๒๓๗ ตริ
มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๓๑๓
วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ผู้พิพากษา
ศาลแห่งท้องที่ หรือตุลาการศาลทหารแห่งท้องที่หนึ่งคน และ
อัยการแห่งท้องที่หรืออัยการทหารแห่งท้องที่หนึ่งคน รวมสามคน
เป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทาน

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

อภัยโทษ และส่งรายชื่อต่อศาลแห่งท้องที่ให้เสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อความสะดวกแก่ศาล แห่งท้องที่นั้นพิจารณาออกหมายสั่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามคำสั่งที่ชอบด้วย กฎหมาย ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ ให้คณะกรรมการ ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ตรวจสอบและส่งรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีให้เสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ ใช้บังคับ เพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาออกคำสั่งปล่อย หรือลด โทษ แล้วแต่กรณี

เมื่อได้มีหมายหรือคำสั่งปล่อยหรือลดโทษแล้ว ให้คณะกรรมการทำบัญชีผู้ซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษหรือลดโทษ เก็บ ไว้ที่เรือนจำหรือทัณฑสถานหนึ่งฉบับ ส่งศาลหนึ่งฉบับ ส่งกระทรวงมหาดไทยหนึ่งฉบับ และทูตเกล้าฯ ถวายอีกหนึ่งฉบับ

ถ้าการแต่งตั้งกรรมการบางคนตามวรรคหนึ่ง จะไม่สะดวก ในการปฏิบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการแทนได้

มาตรา ๑๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับนักโทษตามกฎหมายว่าด้วย เรือนจำทหาร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งข้าราชการเป็นคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่ง จะได้รับพระราชทานอภัยโทษและส่งรายชื่อต่อศาลทหารกรุงเทพ

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

ศาลมณฑลทหารหรือศาลจังหวัดทหาร แล้วแต่กรณี ให้เสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับเพื่อความสะดวกแก่ศาลทหารดังกล่าวพิจารณาออกหมายสั่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๑๑ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้มาใช้บังคับแก่นักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร นอกจากที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพิจารณาสั่งเทียบกรณีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๓ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดินสุตานนท์

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๒๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๐

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ นับเป็นโอกาสจิตกาลสำคัญ สมควรพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องราชทัณฑ์ เพื่อเป็นการถวายพระราชกุศล และเพื่อให้ผู้ต้องราชทัณฑ์เหล่านี้กลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดี อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกา

นี้